

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра політичних наук і права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять з дисципліни «Юридична психологія»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Укладач:

Проноза І. І., к. політ. н., ст. викладач

Одеса –2020

УДК 159.9:34(075.9)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського (протокол № 6 від 30.01.2020 року)*

Рецензенти:

Натаров Віктор Петрович - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри філософії Одеської національної морської академії

Долженков Олександр Федорович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Юридична психологія» [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»]. Укладач: Проноза І. І. ДЗ «Південноукраїнський нац. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського». Одеса : Вид-во «Університет Ушинського». 2020. 48 с.

Методичні рекомендації укладені відповідно до Освітньо-професійної програми «Право» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

У рекомендаціях висвітлені основні завдання щодо практичних занять та самостійної роботи здобувачів зазначеного профілю відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу в закладі вищої освіти.

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	4
	РОЗДІЛ 1. ОПИС ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
1.1.	Опис навчальної дисципліни	10
1.2.	Структура навчальної дисципліни	11
1.3.	Критерії оцінювання	14
	РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»	
2.1.	Змістовний модуль 1	26
2.2.	Змістовний модуль 2	30
	ПИТАННЯ, ЗАДАЧІ АБО КЕЙСИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ	35
	ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО САМОКОНТРОЛЮ	41
	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	45

ПЕРЕДМОВА

Потреба використання психологічних знань у різноманітних сферах професійної діяльності динамізувала розвиток прикладних галузей психологічної науки. На стику психології й юриспруденції виникла як ще одна прикладна галузь – юридична психологія, головне завдання якої – сприяти вирішенню складних правових проблем, посиленню боротьби з правопорушеннями і злочинами. Психологічні знання потрібні кожному юристу. Вони дозволяють глибше пізнати психологічні особливості особистості, властивості й специфіку її поведінки, діяльності, спілкування тощо. Набуття цих знань не можливе без практичних занять в освітньому процесі.

Практичні заняття з дисципліни посідають ключове місце в системі підготовки здобувачів юридичної спеціальності. Головним завданням їх проведення є закріплення теоретичних знань та перенесення останніх у довготривалу пам'ять.

Практичні заняття із навчальної дисципліни «Юридична психологія» формують у майбутніх юристів уміння і навички з психології, зокрема з юридичної психології, як навчальної дисципліни, допомагають їм оволодіти апаратом наукових досліджень. Головне завдання практичних занять - закріплення теоретичних знань, формування умінь і навичок з тієї чи тієї навчальної дисципліни, оволодіння апаратом наукових досліджень.

Практичне заняття (лат. *practicos* - діяльний) - форма навчального заняття, в ході якої викладач організовує розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального та групового виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Характерні особливості практичного заняття:

1. Практичне заняття – форма навчального процесу, при якій викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань..

2. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни.

3. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

4. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідних теоретичних положень, наборі завдань різної складності для розв'язання їх студентами на занятті.

Практичне заняття включає:

- проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів;
- виконання практичних завдань;
- постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів,
- розв'язування контрольних завдань;
- їх перевірку, оцінювання;
- домашнє завдання

Структура практичного заняття: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; постановка викладачем загальної проблеми та її обговорення за участю студентів; розв'язування завдань з їх обговоренням; розв'язування контрольних завдань; їх перевірка й оцінювання. Отримані студентом за окремі практичні заняття оцінки враховуються при виставленні підсумкової оцінки з відповідної навчальної дисципліни. Кількість годин на

практичні заняття з окремої дисципліни визначена навчальним планом. Перелік тем практичних занять міститься в робочій навчальній програмі дисципліни. У процесі проведення практичних занять використовуються різні методи навчання.

Практичні заняття мають відповідати таким вимогам:

1. Забезпечення розуміння здобувачами необхідності володіння базовими теоретичними знаннями;
2. Усвідомлення необхідності вироблення вмінь і навичок, що мають професійну спрямованість;
3. Навчання здобувачів раціональних методів оволодіння вміннями й навичками;
4. Дотримання систематичності й логічної послідовності у формуванні умінь та навичок здобувачів;
5. Розробка завдань для практичних занять з чіткою професійною спрямованістю;
6. Широке включення в систему практичних занять завдань творчого характеру;
7. Систематичний контроль виконання здобувачами практичних завдань;
8. Постійне заохочення практичної навчальної діяльності здобувачів.

Юридична психологія є обов'язковою дисципліною для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Мета навчальної дисципліни: є озброєння здобувачів вищої освіти системою загальнотеоретичних та практично-орієнтованих знань, вмінь і навичок психологічного опосередкування правоохоронної (юридичної) діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни. Для вивчення навчальної дисципліни «Юридична психологія» (або паралельно з вивченням навчальної дисципліни) здобувачі мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін, як «Психологія», «Філософія», «Юридична деонтологія», «Цивільне право».

Очікувані результати навчання:

I. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- професійну термінологію, що існує в даній сфері;
- історію розвитку психологія як науки та місце юридичної психології в системі психологічних знань;
- теоретико-методологічні засади та принципи юридичної психології;
- категорійно-понятійний апарат науки, його специфіку та закономірності функціонування в сфері суспільно-правових відносин та правової поведінки;
- психологічні особливості правопорушника та злочинних груп;
- предмет, завдання, проблеми та методи кримінальної, судової і пенітенціарної психології;
- психологічні особливості учасників досудового слідства та судового розгляду.

уміти:

- -здійснювати соціально-психологічний аналіз особистих рис будь-якої особи, яка являє собою об'єкт юридичної діяльності в т.ч. правопорушників (злочинців) з різною антисуспільною спрямованістю особистості;
- здійснювати соціально-психологічний аналіз злочинної групи, визначати статус її окремих учасників;
- застосовувати прийоми професійного мислення, висунення гіпотез та побудови версій;
- визначати психологічні особливості слідчих дій, аналізувати підстави для призначення судово-психологічної експертизи
- формулювати запитання до психолога-експерта;

- встановлювати та підтримувати психологічний контакт в процесі професійної діяльності,
- визначати і усувати психологічні бар'єри спілкування; визначати невербальні засоби спілкування.

II. Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосовування юридичних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Здатність працювати автономно, визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку

суспільства, техніки і технологій.

- ЗК 14 Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)
- СК 2 Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
- СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія», «Філософія», «Юридична деонтологія», «Цивільне право», «Конфліктологія», «Вікова психологія», «Профілактика та запобігання дитячій злочинності»

Згідно з навчальним планом підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» дисципліна «Юридична психологія» є вибірковою для виконання студентами другого року (4 семестр) денної та заочної форм навчання. Здобувач вищої освіти має виконати запропоновані завдання до кожної теми, що оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання.

РОЗДІЛ 1. ОПИС ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПІ, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 08 Право	Статус дисципліни: вибіркова	
	Освітньо-професійна програма: Право	Мова навчання: українська	
Рік підготовки:			
2-й		2-й	
Модулів – 1	Спеціальність: 081 Право	Семестр	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат, презентація - професіограма		Лекції	
		14	4
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські	
		30	4
		Самостійна робота	
		26	52
		Індивідуальні завдання:	
		20	20
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 3		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 49% : 51%

для заочної форми навчання - 9% : 91%

1.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Ус ьог о	у тому числі					У с ь о г о	у тому числі				
		Л	П	Л а б	і н д	с р		Л	П	л а б	і н д	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1 0	1 1	1 2	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології.												
Тема 1. Юридична психологія як галузь загальної психології.	7	2	2			3	8					8
Тема 2. Використання психологічних знань у процесі розслідування злочинів.	9	2	4			3	10	2				8
Тема 3. Психологічна характеристика дій правника в екстремальних умовах.	9	2	4			3	10		2			8

Тема 4. Правова соціалізація та право слухняна поведінка особистості. МКР	9	2	4			3	8					8	
ІНДЗ	10					10	10					10	
Разом за змістовим модулем 1	44	8	14			10	46	2	2			10	32
Змістовий модуль II. Прикладна юридична психологія													
Тема 5. Психологія правопорушної та злочинної поведінки. Типологія особистості злочинця.	9	2	4			3	9	2				7	
Тема 6. Психологічні особливості злочинних груп.	8		4			4	8					8	
Тема 7. Психологія жертви.	9	2	4			3	7					7	
Тема 8. Методи і прийоми психологічного впливу на особистість. МКР	10	2	4			4	10		2			8	
ІНДЗ (політична	10					10	10					10	

промова - презентація)												
Разом за змістовим модулем 2	46	6	6		10	14	44	2	2		10	30
Усього годин	90	14	30		20	26	90	4	4		20	62

1.3 Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Юридична психологія як галузь загальної психології.	2	
2	Використання психологічних знань у процесі розслідування злочинів.	4	
3	Психологічна характеристика дій правника в екстремальних умовах.	4	2
4	Правова соціалізація та право слухняна поведінка особистості.	4	
5	Психологія правопорушної та злочинної поведінки. Типологія особистості злочинця.	4	
6	Психологічні особливості злочинних груп.	4	
7	Психологія жертви.	4	
8	Методи і прийоми психологічного впливу на особистість.	4	2
	Разом	30	4

1.4. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Здобувач не бере участі у практичному занятті, є лише спостерігачем.
	1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань та допускає істотні помилки під час відповідей на запитання.
	2 бали	Оцінюється робота здобувача, який бере достатньо активну участь у практичному занятті, відтворює більшу частину навчального матеріалу, але не здатний до повного глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, здобувачем допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
	3 бали	Оцінюється робота здобувача, який бере активну участь у практичному занятті, дає правильні вичерпні відповіді на поставлені запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної ситуації; вміє мислити узагальнено; здатний публічно представити

		<p>матеріал. Здобувач виконує всі завдання практичних занять і домашньої/самостійної роботи; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на питання під час усного і письмового опитування; бере активну участь у обговоренні питань, користується додатковою науковою літературою; самостійно опрацьовує першоджерела, щоб виконати додаткові завдання; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми, теми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; активно, дуже добре працює в парі/групі; здатний публічно представити матеріал.</p>
Самостійна робота	0 балів	Студент не виконав завдання самостійної роботи.
	1 бал	<p>Оцінюється робота здобувача, який не в змозі виконати більшості завдань самостійної роботи, не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) виконує окремі завдання самостійної роботи; не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації.</p> <p>Розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, студентом допускаються деякі помилки.</p>
	2 бали	Оцінюється робота здобувача, який в повному обсязі виконав завдання самостійної роботи, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст

		теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат, презентація-психограма)	0 балів	Завдання не виконано здобувачем
	1-3 бали	Здобувач вірно виконав більшу частину роботи, але при написанні допущені неточності, або відсутня мінімально необхідна кількість висновків, недостатньо логічних та обґрунтованих пояснень, допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій. В матеріалах відсутні необхідні докази та аргументи. Або здобувач лише частково висвітлює тему. Зроблені висновки є помилковими. ІНДЗ містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми, структурі і свідчить про нездатність здобувача зрозуміти її зміст.
	4-7 балів	Завдання виконано у повному обсязі, але допущені окремі неточності. Логіка викладу присутня, однак не вистачає ілюстрації отриманих узагальнень, або ж їх обґрунтування. Висновки аргументовані, однак, узагальнення не зовсім відповідають отриманим результатам, демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати та пояснити отриманні данні; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.
8-10 балів	Завдання виконано у повному обсязі, без помилок. Відповідність теоретичним положенням, обґрунтованість позиції, факти, результати досліджень подаються у логічній	

		послідовності. Висновки логічні, аргументовані, повні, вказують на виявлені закономірності. Завдання виконано згідно програми соціологічного дослідження, дотримуючись методики проведення та обробки результатів з відповідним оформленням та захистом.
Модульна контрольна робота	0 балів	Жодної правильної відповіді.
	1 бал	Здобувач дав правильні відповіді на 1-4 питання.
	2 бали	Здобувач дав правильні відповіді на 5-8 питань.
	3 бали	Здобувач дав правильні відповіді на 9-13 питань.
	4 бали	Здобувач дав правильні відповіді на 14-18 питань.
	5 балів	Здобувач дав правильні відповіді на 19-20 питань.

Залік є накопичувальною формою контролю, тому кількість балів, необхідних для заліку, студент може отримати під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи та індивідуального навчально-дослідного завдання, контрольних модульних робіт

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 А)	Здобувач повністю володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, вільно та аргументовано його викладає, розв'язує складні проблемні завдання, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, історію розвитку психологія як науки

	<p>та місце юридичної психології в системі психологічних знань; теоретико-методологічні засади та принципи юридичної психології; характеризує психологічні особливості правопорушника та злочинних груп; виокремлює предмет, завдання, проблеми та методи кримінальної, судової і пенітенціарної психології; використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Відповідач здобувач а відрізняється точністю формулювань, логікою, послідовністю, має достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>Уміє здійснювати соціально-психологічний аналіз особистих рис будь-якої особи, яка являє собою об'єкт юридичної діяльності, соціально-психологічний аналіз злочинної групи, визначає статус її окремих учасників, застосовуючи прийоми професійного мислення, висунення гіпотез та побудови версій, визначає психологічні особливості слідчих дій, аналізувати підстави для призначення судово-психологічної експертизи. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань з дисципліни, яка вивчається, але вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, або здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє високий рівень сформованості</p>
--	--

	компетентностей за заданими стандартами, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь з дисципліни, що визначені щодо навчального плану.
Добре (82 – 89 В)	<p>Здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, логічно, послідовно й обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей, висловлює власну думку, робить висновки. Знає на достатньому рівні зміст теоретичних питань та практичних завдань, історію розвитку психологія як науки та місце юридичної психології в системі психологічних знань, теоретико-методологічні засади та принципи юридичної психології; добре характеризує психологічні особливості правопорушника та злочинних груп; виокремлює предмет, завдання, проблеми та методи кримінальної, судової і пенітенціарної психології; використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Уміє на достатньому рівні здійснювати соціально-психологічний аналіз особистих рис будь-якої особи, яка являє собою об'єкт юридичної діяльності, соціально-психологічний аналіз злочинної групи, визначає статус її окремих учасників, застосовуючи прийоми професійного мислення, висунення гіпотез та побудови версій, визначає психологічні особливості слідчих дій, аналізувати підстави для призначення судово-психологічної експертизи.</p> <p>На основі отриманих знань робить аналіз можливих</p>

	<p>ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності, які вміє самостійно виправляти. Має сформовані типові навички.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє достатній рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, що забезпечує йому самостійне вирішення основних практичних задач, що розглянуті при вивченні дисципліни.</p>
<p>Добре (74 – 81 С)</p>	<p>Здобувач загалом володіє навчальним матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни юридична психологія, викладає його досить логічно, послідовно, правильно розкриває основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без всебічного аналізу та аргументації. На основі отриманих знань робить аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Допускає окремі суттєві неточності та помилки, які виправляє після надання консультативної допомоги викладача.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє достатній рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, але додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>
<p>Задовільно</p>	<p>Здобувач частково володіє навчальним матеріалом,</p>

(64 – 73 D)	<p>передбачений робочою програмою дисципліни, виявляє базові знання. Під час усних та письмових відповідей викладає його фрагментарно, поверхово, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, відповіді мало аргументовані, неповно обґрунтовані висновки. Допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє середній рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.</p>
Задовільно (60 – 63 E)	<p>Здобувач частково володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно (без аргументації та обґрунтування), на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу, вміє проілюструвати теоретичні положення прикладами, але недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві неточності або мало аргументовані відповіді. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє середній рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної</p>

	програми з дисципліни.
Незадовільно (35 – 59 FX)	<p>Здобувач недостатньо володіє навчальним матеріалом, при його відтворенні відповідь елементарна, фрагментарна, має переважно репродуктивний характер, не може викласти зміст більшості питань теми під час усних та письмових відповідей, допускає при цьому суттєві помилки. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє низький рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, що не забезпечує практичної реалізації задач, які окреслює мета дисципліни.</p>
Незадовільно (0 – 34 F)	<p>Здобувач повністю не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача. Не усвідомлює мету навчальної діяльності.</p> <p>У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач демонструє незадовільний рівень сформованості компетентностей за заданими стандартами, що не забезпечує його підготовку до самостійного вирішення задач, які окреслює мета дисципліни.</p>

**Розрахунок балів за видами поточного та підсумкового контролю з
дисципліни «Юридична психологія»**

	Вид діяльності	Кількість балів
1	Робота на практичних заняттях (3 бали)	45
2	Виконання самостійної роботи (2 бали)	30
4	ІНДЗ	20
	Підсумкова модульна контрольна робота	5
	Підсумковий бал	100

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про організацію контролю та оцінювання якості навчання здобувачів» та освітньо-професійної програми «Право» використовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання здобувачів за усіма видами аудиторної та поза аудиторної (самостійної) навчальної діяльності, спрямована на опанування навчального матеріалу.

Оцінка знань здобувачів з дисципліни «Юридична психологія», формою підсумкового контролю якої є залік, здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК) за 100-б. шкалою

Форми поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ)				Сума (бали) залік
Модулі	Бали	МКР	ІНДЗ	0–100
Змістовий модуль 1	0 – 35	5	20	
Змістовий модуль 2	0 – 40			

Шкала оцінювання за всіма видами контролю:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Зараховано
82–89	B	
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	
35–59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

«ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології (теми 1-4)

Тема 1. Юридична психологія як галузь загальної психології. (2 години)

План практичного заняття

1. Юридична психологія як наука
2. Місце юридичної психології в системі наук
3. Структура та основні етапи розвитку.
4. Предмет, об'єкт та завдання юридичної психології.
5. Принципи та методи юридичної психології
6. Основні етапи розвитку та сучасний етап юридичної психології (М. Щербатов, Ч. Ломброзо, Л. Петражицький, В. Штерн, Г. Гросс, О. Лазурський, С. Познишев, І. Зелінський, М. Костицький та ін.).

Література:[3, 6, 11, 12, 26, 30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

- I. Ведення термінологічного словника.
- II. Відповіді на питання для самоперевірки:
 1. Охарактеризувати особливості предмету юридичної психології.
 2. Виокремити та проаналізувати основні етапи становлення та розвитку юридичної психології.
 3. Визначити та охарактеризувати актуальні проблеми розвитку вітчизняної юридичної психології.

4. Охарактеризувати особливості методів юридичної психології.
5. Проаналізувати співвідношення юридичної психології з психологією та правом.

Тема 2. Використання психологічних знань у процесі розслідування злочинів. (4 години)

План практичного заняття

1. Психологічна структура і різновиди слідчої діяльності.
2. Змістовна специфіка пізнавальної, конструктивної, організаторської та комунікативної діяльності при розслідуванні злочинів.
3. Основні напрямки і форми використання психологічних знань в слідчій діяльності.
4. Загальні та специфічні психологічні чинники слідчої діяльності. Організаційно-психологічна структура слідчої діяльності.
5. Судово-психологічна експертиза: об'єкт, компетенція, методи, межі. Напрями і види судово-психологічної експертизи.
6. Психологічна характеристика здійснення окремих видів судово-психологічних експертиз.
7. Комплексні судово-психологічні експертизи.
8. Організаційно-правові питання здійснення судово-психологічної експертизи.

Література:[1,3,6,7,10,11,12,26,30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

- I. Ведення термінологічного словника.
- II. Відповіді на питання для самоперевірки:

1. Навести загальну характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності.
2. Розкрити та проаналізувати психологічні особливості огляду місця події, обшуку і виїмки.
3. Охарактеризувати психологію слідчого експерименту, відтворення обстановки її обставин події.
4. Проаналізувати предмет судово-психологічної експертизи (СПЕ) та її види.
5. Охарактеризувати психологію допиту.
6. Виокремити психологічні ознаки неправдивих показань.
7. Визначити психологічні аспекти очної ставки.

Тема 3. Психологічна характеристика дій правника в екстремальних умовах. (4 години)

План практичного заняття

1. Характер і види екстремальних ситуацій;
2. Психологічний вплив екстремальних ситуацій на особистість працівника правоохоронних органів;
3. Психологія особистості юристів, структура;
4. Характеристика професійно-психологічної стійкості, зв'язки з іншими індивідуальними особливостями особистості;
5. Психологічні особливості емоційно-вольової підготовки правника;
6. Організація та здійснення психологічної підготовки працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних умовах; психологічні аспекти затримання правопорушників;
7. Психологічні засади ведення переговорів зі злочинцями; роль керівника в екстремальних умовах.

Література:[1, 2,3, 6,7,10, 11, 12, 26,29,30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

- I. Ведення термінологічного словника.
- II. Відповіді на питання для самоперевірки:
 1. Наведіть приклади видів екстримальних ситуацій
 2. Розкрийте особливості психології особистоті фахівця юридичної спеціальності.
 3. Дайте психологічну характеристику емоційно-вольової підготовці правника
 4. Охарактеризуйте професійно-психологічну стійкість правника.
- III. Зобразіть графічно структуру юридичної діяльності
- IV. Побудуйте професіограму юриста.

Тема 4. Правова соціалізація та право слухняна поведінка особистості. (4 години)

План практичного заняття

1. Загальні проблеми та складові правової психології: правова соціалізація, правосвідомість, правова справедливість.
2. Психологічні механізми правової соціалізації.
3. Правосвідомість: функції та види.
4. Правова справедливість: визначення, сутність.
5. Правова відповідальність: визначення, зміст.
6. Соціальна та асоціальна поведінка.
7. Соціально-психологічні і психологічні причини, які приводять особистість до здійснення правопорушень.
8. Роль сім'ї в правовій соціалізації

Література:[1,3, 6,7,10, 11, 12, 19, 26,30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

- I. Ведення термінологічного словника.
- II. Відповіді на питання для самоперевірки:
 1. Виокремити загальні проблеми та складові правової психології.
 2. Проаналізувати психологічні механізми правової соціалізації.
 3. Розкрити поняття правосвідомості, виокремити її функції та види.
 4. Визначити поняття «правова справедливість», розкрити її сутність.
 5. Охарактеризувати поняття «правова відповідальність», розкрити її зміст.

Змістовий модуль II. Прикладна юридична психологія

Тема 5. Психологія правопорушної та злочинної поведінки. Типологія особистості злочинця. (4 години)

План практичного заняття

1. Поняття особистості правопорушника.
2. Основні групи чинників, що впливають на протиправну поведінку.
3. Історичні погляди на природу злочинності.
4. Співвідношення соціального та біологічного в процесі соціалізації особистості, вплив цих
 5. чинників на формування протиправної поведінки.
 6. Основні механізми та етапи формування злочинної поведінки особистості.
 7. Особливості формування різновидів злочинної спрямованості (насильницька, корислива).
 8. Структурні компоненти особистості правопорушника.
 9. Типи антисуспільної мотивації особистості.

10. Психологічна характеристика особистості потерпілого.

Література:[1, 2,3, 6,7,10, 11, 12, 26, 27, 29, 30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

I. Ведення термінологічного словника.

II. Відповіді на питання для самоперевірки:

1. Дайте характеристика мотиваційної сфери суб'єкта злочинної діяльності.
2. Мотив як елемент психологічного механізму злочинного діяння.
3. Проаналізуйте співвідношення мотиву, цілі та результат при вчиненні злочину з необережності та умисно.
4. Розкрийте психологічні наслідки злочину.
5. З'ясуйте поняття «межових психічних розладів».
6. Проаналізуйте вплив межових розладів на формування антисуспільної спрямованості особистості.
7. Охарактеризуйте психологія потерпілого. Типологія потерпілих.

Тема 6. Психологічні особливості злочинних груп. (4 години)

План практичного заняття

1. Поняття злочинної групи та її ознаки.
2. Психологічні чинники, що визначають суспільну небезпеку групової злочинної діяльності.
3. Соціально-психологічні закономірності формування і розвитку злочинних груп, основні способи їх утворення.
5. Психологічна характеристика учасників злочинної групи.
6. Психологічний портрет злочинця.
7. Соціально-психологічні особливості різних видів злочинних груп.
8. Поняття організованої злочинності та її властивості.

9. Основні рівні організованої злочинності.

Література:[1, 2,3, 5, 6,7,10, 11, 12, 19, 26,30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

- I. Ведення термінологічного словника.
- II. Відповіді на питання для самоперевірки:
 1. Розкрийте психологічні чинники лідерства в злочинній групі.
 2. Дайте визначення поняттю та психологічній сутності організованої злочинності.
 3. Проаналізуйте соціально-психологічні закономірності формування і розвитку злочинних груп.?
 4. Хто є учасниками злочинної групи.
 5. Наведіть приклади видів злочинних груп.
 6. Розкрийте поняття організованої злочинності
- III. Складіть психологічний портрет злочинця

Тема 7. Психологія жертви. (4 години)

План практичного заняття

1. Поняття жертви в юридичній психології.
2. Наукове «відкриття» жертви і визначення концептуальних засад вивчення цього феномена.
3. Кримінально-психологічні різновиди жертв.
4. Класифікація жертв. Віктимна характеристика жертви злочину.
5. Соціально-демографічна характеристика жертви.
6. Соціально-психологічна характеристика жертви.
7. Психологія віктимності.
8. Психологічні рекомендації потенційній та реальній жертви.

Література:[1,3,6,7,10,11,12,15,22,23,26,30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

I. Ведення термінологічного словника.

II. Відповіді на питання для самоперевірки:

1. Дайте визначення понять «жертва злочину», «потерпілий». Як вони співвідносяться?
2. Які соціально-демографічні характеристики особи впливають на її віктимність.
3. Охарактеризуйте психологічні чинники віктимності особи.
4. За якими критеріями можна класифікувати потерпілих?
5. Які чинники можуть зменшити загальну віктимність особи?
6. Які психологічні особливості потерпілого впливають на його поведінку під час проведення слідчих та судових дій?
7. Які психологічні особливості особи потерпілого від економічних злочинів?
8. Які психологічні особливості особи потерпілого від статевих злочинів?
9. Які фактори впливають на показання потерпілих?
10. Назвіть особливості сприйняття осіб, потерпілих від злочинів.

Тема 8. Пенітенціарна психологія (4 години)

План практичного заняття

1. Предмет та завдання пенітенціарної психології.
2. Психологічна типологія засуджених.
3. Специфічні емоційні стани, притаманні ув'язненим.
4. Акцентуовані та психопатизовані особи серед засуджених.
5. Динаміка особистості в умовах позбавлення свободи.

6. Психологічна характеристика особистості засуджених, особливості їх психологічної та соціальної адаптації.

7. Чинники успішної адаптації та ресоціалізації засуджених.

8. Психологічні методи корекції та ресоціалізації особистості засуджених.

9. Психологічні відмінності та структура мікросередовища засуджених.

10. Кримінальна субкультура.

11. Перспективні напрямки підвищення ефективності пенітенціарної діяльності та формування професійної майстерності персоналу.

Література: [1, 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 26, 27, 29, 30]

Завдання для самостійної роботи здобувачів:

I. Ведення термінологічного словника.

II. Відповіді на питання для самоперевірки:

1. Розкрити та проаналізувати предмет і завдання пенітенціарної психології.
2. Охарактеризувати психологію особистості засудженого.
3. Виокремити та проаналізувати стереотипи тюремної поведінки та їх вплив на особистість.
4. Розкрити сутність та зміст соціальної реадaptaції звільненого.
5. Проаналізувати галузевий взаємозв'язок пенітенціарної психології та вплив на юридичну діяльність.

ПИТАННЯ, ЗАДАЧІ АБО КЕЙСИ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Блок 1

1. Виберіть правильне визначення:

- А) правова психологія – галузь юридичної психології
- Б) юридична психологія – галузь правової психології
- В) юридична та правова психологія співпадають за предметом

2. Яка з закономірностей не входить до предмету юридичної психології:

- А) виникнення та формування психологічних властивостей особистості, що сприяють реалізації протиправних дій
- Б) динаміка психічних властивостей особистості при реалізації різноманітних функцій у кримінальному судочинстві
- В) виникнення соціально-психологічних явищ в процесі взаємодії формальних груп у суспільстві

3. Оберіть вірний варіант основних складових частин юридичної психології:

- А) судова психологія; кримінальна психологія; пенітенціарна психологія
- Б) кримінальна психологія; соціальна психологія; пенітенціарна психологія
- В) психологія неповнолітніх; судова психологія; кримінальна психологія

4. До теоретико-методологічних засад юридичної психології не належать:

- А) принципи та закономірності судової психології
- Б) основні принципи та закономірності правових наук
- В) основні принципи та закономірності кримінальної психології

5. Методами юридичної психології є:

- А) методи фізичного впливу
- Б) методи судово-психіатричної експертизи
- В) методи судово-психологічної експертизи

6. Соціальні норми – це:

- А) правило або вимога суспільства до особи, яке визначає його припустиму поведінку
- Б) зведення законів, закріплених в КПК
- В) норми права та моралі

7. Правова психологія вивчає:

- А) діяльність особистості
- Б) діяльність, що пов'язана з системою правовідносин
- В) суспільно корисну діяльність

8. Основні компоненти правосвідомості:

- А) пізнавальний; оціночний; емоційний
- Б) оціночний; пізнавальний; афективний
- В) оціночний; емоційний; когнітивний

9. Через оціночні характеристики:

- А) реалізується мораль
- Б) реалізується право
- В) реалізуються звичаї та традиції

10. Звичаї та традиції – це:

- А) зручні та звичні зразки поведінки
- Б) консервативні устої, що відстають від життя
- В) зведення чітко визначених законів та норм суспільства

11. Протиправна спрямованість визначається:

- А) свідомим вибором
- Б) наслідуванням, самоствердженням, викривленнями уяви і т. ін.
- В) постійним насильницьким примушуванням до злочинної діяльності

12. Більшість правопорушень вчинюються підлітками:

- А) самотійно
- Б) в групі

В) в більшості випадків самотійно

13. Отримання злочинного досвіду відбувається швидше та ефективніше:

- А) з фільмів та книг
- Б) з особистого досвіду
- В) за умови спілкування в злочинній групі

14. Віктимна поведінка – це:

- А) провокуюча поведінка жертви
- Б) агресивна поведінка злочинця
- В) пасивна поведінка свідків

15. Особистість правопорушника – це:

- А) людина, що порушує закон
- Б) людина, яка має ознаки особистості, здійснює антисуспільну поведінку і порушує кримінальний закон
- В) індивід, що поводить антисуспільним чином

16. Яка з позицій не є етапом формування злочинної спрямованості особистості:

- А) усвідомлення антисуспільного характеру потреби
- Б) формування особистості з антисуспільною спрямованістю
- В) прийняття рішення про вчинення антисуспільного діяння

17. Який із типів формування особистості з антисуспільною спрямованістю сформульований не точно:

- А) асоціальна спрямованість
- Б) антисоціальна спрямованість
- В) злочинна спрямованість

18. Вкажіть невірне судження:

- А) особистість злочинця формується в суспільстві
- Б) особистість злочинця визначається вродженими якостями

В) особистість злочинця є сталим утворенням

19. Людина стає злочинцем з точки зору психології:

А) з моменту винесення обвинувального вироку

Б) з моменту вчинення злочину

В) з моменту виникнення мотиву злочину

20. На формування особистості злочинця впливають:

А) біологічні якості

Б) соціальне оточення

В) взаємодія біологічних та соціальних властивостей

Блок 2

1. Правовий характер та наявність повноважень влади; дефіцит часу; наявність негативних емоційних станів – психологічні особливості, притаманні:

А) будь-якій професійній діяльності

Б) правоохоронній діяльності

В) суто діяльності слідчого

2. Психологічна структура слідчої діяльності має такі компоненти:

А) пізнавальний, виконавчий, контрольний, перевірочний

Б) пізнавальний, конструктивний, комунікативний, організаторський, засвідчувальний та профілактичний (виховний)

В) правовий, організаційний, порівняльний, дослідницький, підсумковий

3. Психологічна структура слідчої діяльності представлена наступними основними її різновидами:

А) попередження, розкриття, розслідування, покарання

Б) пізнавальна, комунікативна, організаторська, конструктивна

В) соціальна, пошукова, комунікативна, конструктивна

4. Психологічними особливостями слідчої діяльності є:

А) правова регламентація, активна протидія злочинного середовища, конспіративний

характер діяльності, дефіцит часу, переважання негативних емоцій над позитивними

Б) наявність владних повноважень, правова регламентація, дефіцит часу, різноманітність

вирішуваних завдань, перевага негативних емоцій над позитивними

В) комунікативний характер діяльності, екстремальний характер діяльності, правова

регламентація, дефіцит часу, підвищена емоційна напруженість

5. Мисленнєве оперування визначеною сукупністю фактів, встановлення нових фактів із

метою пізнання об'єктивної істини у справі – це:

А) пізнавальний компонент діяльності

Б) комунікативний компонент діяльності

В) засвідчувальний компонент діяльності

6. За своєю природою слідчі помилки можуть бути:

А) ідеальними та матеріальними

Б) випадковими та навмисними

В) об'єктивними (процесуальними) та суб'єктивними (гносеологічними)

7. Планування та реалізація планів за допомогою складного структурування ситуацій – це сутність:

А) пізнавальної діяльності слідчого

Б) засвідчувальної діяльності слідчого

В) конструктивної діяльності слідчого

8. Фіксація згідно з кримінально-процесуальним законом та відомчими нормативними актами

процесу та результатів розслідування – це:

- А) організаційна діяльність слідчого
- Б) засвідчувальна діяльність слідчого
- В) пізнавальна діяльність слідчого

9. Слідча інтуїція – це:

- А) раптове розуміння сутності події злочину без послідовного перебирання її варіантів
- Б) синтез наочної та узагальненої інформації
- В) процес відтворення події злочину

10. До психологічних особливостей допиту не належать:

- А) попереднє вивчення психології допитуваної особи
- Б) наявність у допитуваного певних індивідуально-психологічних особливостей
- В) використання методів психологічного впливу

11. Судово-психологічна експертиза не спрямована на:

- А) визначення осудності чи неосудності особи при вчиненні злочину у стані сильного душевного хвилювання
- Б) встановлення наявності у підекспертного особливих емоційних станів
- В) визначення здатності підекспертного, враховуючи рівень його розумового розвитку і емоційного стану, правильно розуміти значення своїх дій, їх наслідків і давати щодо них повні показання;

12. До компетенції судово-психологічної експертизи не входить:

- А) виявлення у підекспертного особистісних рис, які є однією із умов виникнення у нього надзвичайних емоційних станів, що вплинули на поведінку в кримінально значущій ситуації
- Б) визначення осудності чи неосудності особи при вчиненні злочину у стані сильного душевного хвилювання

В) діагностика індивідуально-психологічних особливостей, здатних суттєво впливати на поведінку суб'єкта

13. До компетенції судово-психологічної експертизи не входить:

А) діагностика наявності чи відсутності стану фізіологічного афекту під час вчинення злочину

Б) діагностика показань підекспертного на ступінь їхньої достовірності чи недостовірності

В) установлення здатності обвинувачених, свідків, потерпілих правильно оцінювати обставини і давати правдиві свідчення по справі

14. Предмет пенітенціарної психології – це:

А) закономірності утворення і функціонування груп засуджених;

Б) психічні явища, що виникають при позбавленні свободи та застосуванні інших видів покарань, психологічні умови і особливості процесу корекції і ресоціалізації особистості засуджених

В) психологічні рекомендації щодо підготовки засуджених до життя на свободі

15. Динаміка особистості в умовах позбавлення свободи – це:

А) сукупність «критичних» змін у психічному стані особи від арешту до завершення відбування покарання

Б) домінування страху перед майбутнім покаранням

В) зростання серед засуджених питомої ваги акцентуйованих та психопатизованих осіб

16. Види адаптації особистості засудженого:

А) соціальна і психологічна

Б) позитивна та негативна

В) демонстративна і пластична

17. Негативні емоційні стани засуджених зумовлені:

А) ізоляцією від суспільства, обмеженням у задоволенні потреб, тотальною регламентацією поведінки, примусовим включенням до одностатевих соціальних груп

Б) суворими санкціями за порушення режиму, невідворотністю їх настання

В) негативним ставленням суспільства до осіб, які відбували покарання

18. Засуджених, які працюють, за можливості здобувають освіту чи нову спеціальність, не порушують вимог режиму та не вчиняють правопорушень, відносять до прошарку:

А) лідери

Б) нейтральні

В) актив

19. Мікрогрупа засуджених з двох до 5-6 осіб, що бере на себе виконання та розподіл господарчих функцій: утримання особистого майна та нагляд за ним, здобування та розподіл матеріальних благ тощо – це:

А) «болото»

Б) «земляцтво»

В) «сім'я»

20. Об'єднання вихідців із одного району чи міста, області, що можуть бути сформовані за

національною чи іншою ознакою (наприклад, приналежність до певної релігійної конфесії) – це:

А) «земляцтво»

Б) «сім'я»

В) «болото».

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО САМОКОНТРОЛЮ

1. Юридична психологія: поняття, об'єкт, предмет.
2. Структура та напрями юридичної психології.
3. Історія розвитку та етапи юридичної психології.
4. Принципи і методи юридичної психології.
5. Класифікація та характеристика основних методів юридичної психології.
6. Класифікація соціальних норм, характеристика їх різновидів.
7. Поняття, властивості та основні функції соціальних норм.
8. Правова соціалізація: періоди, інститути та механізми.
9. Ознаки та показники соціальних відхилень.
10. Поняття девіантної поведінки та психологічна характеристика її різновидів.
11. Поняття особистості злочинця та основні теорії детермінації злочинної поведінки.
12. Психологічна характеристика особистості злочинця та основні чинники її формування.
13. Роль соціального і біологічного чинників у формуванні делінквентної поведінки.
14. Структура особистості злочинця.
15. Основні етапи формування антисоціальної поведінки.
16. Психологічна характеристика способу життя правопорушника.
17. Психологічна характеристика спрямованості злочинця.
18. Соціально-психологічні закономірності формування і розвитку злочинної групи.
19. Психологічна характеристика злочинної групи.

20. Основні шляхи об'єднання осіб у злочинні групи.
21. Психологічна структура злочинної групи.
22. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи неповнолітніх і молоді.
23. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи раніше засуджених.
24. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи розкрадачів державного та приватного майна.
25. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи корисливо-насильницької спрямованості.
26. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи насильницької спрямованості.
27. Характеристика основних різновидів слідчої діяльності.
28. Характеристика допоміжних компонентів структури слідчої діяльності.
29. Психологічна характеристика слідчої діяльності.
30. Психологічна структура слідчої діяльності.
31. Психологічні особливості слідчої діяльності.
32. Зміст пізнавальної діяльності слідчого.
33. Зміст конструктивної діяльності слідчого.
34. Зміст комунікативної діяльності слідчого.
35. Специфіка організаційної діяльності слідчого.
36. Види та типи задач, що вирішують слідчі при розслідуванні злочинів.
37. Типологія особистості слідчого.
38. Вплив психологічних станів на ефективність діяльності слідчого.
39. Психологічні чинники ефективності огляду на місці.
40. Психологічні чинники ефективності пред'явлення для впізнання.

41. Психологічні чинники ефективності слідчого експерименту.
42. Психологічні особливості проведення допиту
43. Психологічна характеристика допиту двох та більше осіб.
44. Психологічні чинники, що впливають на ефективність обшуку.
45. Психологічна характеристика затримання.
46. Сфери компетенції судово-психологічної експертизи.
47. Види судово-психологічної експертизи.
48. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи.
49. Порівняльний аналіз судово-психологічної та судово-психіатричної експертизи.
50. Комплексні судово-психологічні експертизи: загальна характеристика.
51. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-психіатрична експертиза.
52. Комплексні судово-психологічні експертизи: медико-психологічна експертиза.
53. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-технічна експертиза.
54. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-педагогічна експертиза.
55. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-лінгвістична експертиза.
56. Пенітенціарна психологія: предмет та завдання.
57. Психологічна характеристика особистості засуджених.
58. Психологічна типологія засуджених.
59. Динаміка особистості в місцях позбавлення волі.
60. Основні методи психологічної корекції особистості засудженого.

61. Характеристика соціальної та психологічної адаптації засуджених в місцях позбавлення
62. Психологічні особливості мікросередовища засуджених.
63. Комплексна ґрунтовна професійна підготовка юристів-правознавців
64. Основні завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.
65. Поняття професійно-психологічного відбору в правоохоронні органи України.
66. Професійний відбір на навчання та службу в правоохоронні органи.
67. Психосексуальні девіації розвитку як підґрунтя до вчинення статевих злочинів.
68. Участь психолога у кадровій роботі правоохоронного відомства.
69. Психологія судового процесу.
70. Психореабілітаційні заходи у правоохоронній діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андросюк В. Г. Професійна психологія в органах внутрішніх справ Загальна частина: Курс лекцій. / В. Г. Андросюк. — К.: УАВС, 2005. — С. 116.
2. Бараненко Б. І. Психологія оперативно-розшукової діяльності : навчальний посібник. / Б. І. Бараненко. — К. : ЦУЛ, 2007. — 272 с.
3. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб. / В. В. Бедь. — Л.: Новий світ, 2000; — К.: Кара-вела, 2002. — 376 с.
4. Белый Б. И. Тест Роршаха. Практика и теория / Под ред. Л. Н. Собчик. — С.-Пб.: Дорваль, 1992. — 200 с.
5. Бочелюк В. Й. Юридична психологія : навч. посібн. / В. Й. Бочелюк. — К. : Центр учбової літератури — 2010. — 336 с.
6. Васильев В. Л. Юридическая психология : учебник / В. Л. Васильев. — СПб. : Питер Ком, 1998. — 656 с.
7. Гончаренко В. Г., Сокиран Ф. М. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві: Навч. посіб. — К.: Укр. акад. внутр. справ, 1994. — 48 с.
8. Димитров А. В. Юридическая психология: Краткий курс : учеб. пособие для вузов / А. В. Димитров. — 2006. — 288 с.
9. Еникеев М. И. Юридическая психология : учебник / М. И. Еникеев. — М.: НОРМА, 1999. — 517 с.
10. Зелинский А. Ф. Криминальная психология / А. Ф. Зелинский. — К.: Юринком Интер, 1999. — 240 с.
11. Іванов В. М. Юридична конфліктологія : навчальний посібник / В. М. Іванов. — К. : МАУП, 2004. — 224 с.
12. Коновалова В. Е. Правовая психология : учебное пособие / В. Е. Коновалова. — 2-е изд., испр. и доп. — Х. : Консум, 1997. — 160 с.

13. Костицький М. В. Філософські та психологічні проблеми юриспруденції: Вибрані наукові праці./М. Ф. Костицький. – Чернівці: Рута, 2008. – 560 с.
14. Мартинюк І. А. Юридична психологія : метод. посіб. [для студентів денної форми навчання напряму підготовки Право] / І. А. Мартинюк. – К. : НУБПУ, 2011. – 39 с.
15. Мартинюк І. А. Юридична психологія : метод. посіб. [для студентів заочної форми навчання напряму підготовки «Право»] / І. А. Мартинюк. – К. : НУБПУ, 2011. – 32 с.
16. Мостовая И. М. Юридическая психология / И. М. Мостовая. – 3-е изд. – К. : ВІРА-Р, 2000. – 120 с.
17. Пригунов І. В. Юридична психологія : тестові завдання ; навчально-методичний посібник / І. В. Пригунов. – 2006. – 100 с.
18. Прикладная юридическая психология : учеб. пособие для вузов /под ред. А. М. Столяренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 639 с.
19. Проноза І. І. Психологічний аспект формування політичної свідомості як складової політичної культури молоді. зб. наук. праць / голов. ред. Ківалов С. В.; відп. за вип. Кормич Л. І. Одеса: ПП «Фенікс», 2010. № 40. С. 400-409.
20. Проноза І. І. Інформаційні війни як засіб управління суспільно-політичними процесами. *Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів*: матеріали Третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 11–12 травня 2018 року. – Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціальнополітичних досліджень «Politicus», 2018. С. 80-83.

21. Проноза І. І. Об'єктивні причини тероризму як суспільно-політичного явища стаття. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*: зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. № 54. С. 692-697.

22. Проноза І. І. Правове регулювання в сфері інформаційної безпеки держави. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та праві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / М-во освіти і науки України; М-во культури України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2018. – С. 389-391.

23. Проноза І. І. Правові аспекти протидії інформаційній війні. Актуальні проблеми сучасного розвитку цивільного, міжнародного, морського, господарського та транспортного права: Матеріали VIII Міжнародної наукової конференції. – К.: ДУІТ, 2018. – С. 131 – 133.

24. Розин В. М. Психология для юристов / В. М. Розин. – М., 1997.

25. Романов В. В. Юридическая психология : учебник / В. В. Романов. – М.: Юристъ, 1999. – 448 с.

26. Сабуров А. С. Юридична психологія : навчальний посібник / А. С. Сабуров. – К. : ТП Прес, 2003. – 208 с.

27. Словник термінів з юридичної психології. – К. : НАВСУ, 1997.

28. Шепітько В. Ю. Допит: Наук.-практ. посіб./ В. Ю. Шепітько. – Х.: КримАрт, 1998. – С. 40.

29. Экман П. Психология лжи. / П. Экман. – С.-Пб.: Питер; М.; Х.; Минск, 2001. – 267 с.

30. Юридична психологія: підручник / Д. О. Александров, В. Г. Андросюк [та ін.] ; ред.: Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсєєв ; Мін-во освіти і науки України. – К. : КНТ, 2007. – 360 с.